

**THE HISTORY OF FORMATION
AND DEVELOPMENT PROSPECTS OF WIND MUSIC
IN THE CONTEXT OF NATIONAL CULTURE
OF UKRAINE
AND ABROAD COUNTRIES**

The collection of scientific works

Vol. 18

Rivne - 2026

ISSN 2522-1590 (Online)
ISSN 2522-1582 (Print)

Випуск XVIII

**ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ
ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ДУХОВОЇ МУЗИКИ В КОНТЕКСТІ
НАЦІОНАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ
УКРАЇНИ ТА ЗАРУБІЖЖЯ**

**ЗБІРНИК
НАУКОВИХ ПРАЦЬ**
м. Рівне – 2026

**ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ
ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ДУХОВОЇ МУЗИКИ В КОНТЕКСТІ
НАЦІОНАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ
УКРАЇНИ ТА ЗАРУБІЖЖЯ**

**THE HISTORY OF FORMATION
AND DEVELOPMENT PROSPECTS OF WIND MUSIC
IN THE CONTEXT OF NATIONAL CULTURE
OF UKRAINE
AND ABROAD COUNTRIES**

**Ministry of Education and Science of Ukraine
Rivne State University of the Humanities
Department of wind and percussion instruments of RSHU**

**THE HISTORY OF FORMATION
AND DEVELOPMENT PROSPECTS OF WIND MUSIC
IN THE CONTEXT OF NATIONAL CULTURE
OF UKRAINE
AND ABROAD COUNTRIES**

The collection of scientific works

Vol. 18

**Rivne
2026**

**Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра духових та ударних інструментів**

**ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ
ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ДУХОВОЇ МУЗИКИ В КОНТЕКСТІ
НАЦІОНАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
ТА ЗАРУБІЖЖЯ**

До 85-річчя Рівненського державного гуманітарного університету

Збірник наукових праць

Випуск 18

Рівне - 2026

УДК 780.8:780.64

I-90

*Рекомендовано до друку Вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету.
Протокол № 5 від 18 травня 2026 р.*

I-90 Історія становлення та перспективи розвитку духової музики в контексті національної культури України та зарубіжжя : зб. наук. пр. Вип. 18 / упоряд.: С. Д. Цюлюпа ; ред. кол.: С. Д. Цюлюпа, Я. В. Сверлюк, О. П. Палаженко та ін. – Рівне : НУВГП, 2026. – 157 с.

У збірнику містяться результати наукових досліджень у жанрі духової музики, поєднані різні підходи дослідників до розкриття питань з історії виконавства на духових інструментах, створення духових оркестрів та перспективи їх розвитку, а також з методики викладання гри на духових інструментах.

Збірник наукових праць РДГУ «Історія становлення та перспективи розвитку духової музики в контексті національної культури України та зарубіжжя» зареєстровано Національною радою України з питань телебачення і радіомовлення, рішення від 25.01.2024 № 183. Ідентифікатор медіа R30-02251.

Збірник наукових праць РДГУ «Історія становлення та перспективи розвитку духової музики в контексті національної культури України та зарубіжжя» індексується міжнародними наукометричними базами даних Google Scholar та Academic Resource Index Research Bib.

ISSN 2522-1590 (Online)

ISSN 2522-1582 (Print).

Редакційна колегія:

Головний редактор: **Цюлюпа Степан Данилович**, кандидат педагогічних наук, професор, заслужений діяч мистецтв України, завідувач кафедри духових та ударних інструментів Рівненського державного гуманітарного університету;

Заступник головного редактора: **Сверлюк Ярослав Васильович**, доктор педагогічних наук, професор, декан факультету музичного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету;

Відповідальний секретар: **Палаженко Олег Петрович**, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри духових та ударних інструментів Рівненського державного гуманітарного університету.

Члени редколегії:

Карп'як А.Я., доктор мистецтвознавства, професор, завідувач кафедри духових та ударних інструментів Львівської національної музичної академії імені М.В. Лисенка;

Lato Piotr (Лято Пьотр), доктор габлітований, професор, проректор з наукової та творчої роботи Академії музики у Кракові імені Кшиштофа Пендерецького (Республіка Польща);

Качмарчик В.П., доктор мистецтвознавства, професор кафедри дерев'яних духових інструментів Національної музичної академії України;

Славінська Рада, доктор мистецтвознавства, професор Академії музичного, танцювального та образотворчого мистецтва в Пловдиві (Республіка Болгарія);

Круль П.Ф., доктор мистецтвознавства, професор, завідувач кафедри виконавського мистецтва Прикарпатського національного університету імені В. Стефаника;

Громченко В.В., доктор мистецтвознавства, професор, проректор з наукової, творчої та міжнародної діяльності Дніпровської академії музики;

Вовк Р.А., кандидат мистецтвознавства, професор, заслужений діяч мистецтв України, завідувач кафедри дерев'яних духових інструментів Національної музичної академії України;

Буркацький З.П., кандидат мистецтвознавства, професор, заслужений діяч мистецтв України, завідувач кафедри духових та ударних інструментів Одеської національної музичної академії імені А.В. Нежданової;

Овчар О.П., кандидат мистецтвознавства, доцент, доцент кафедри оркестрових духових та ударних інструментів Харківського національного університету мистецтв імені І.П. Котляревського;

Слупський В.В., кандидат мистецтвознавства, професор кафедри мідних духових та ударних інструментів Національної музичної академії України;

Цюлюпа Н.Л., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри інструментального виконавства Рівненського державного гуманітарного університету;

Закопєць Л.М., кандидат мистецтвознавства, професор, заслужений діяч мистецтв України, директор Львівського державного музичного ліцею імені Соломії Крушельницької.

Упорядник: професор Цюлюпа С. Д.

Редакційна колегія не завжди поділяє точку зору авторів.

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2026

© Національний університет водного господарства та природовикористання, 2026

З М І С Т

Історія та теорія музичного мистецтва

Вовк Р.А. Ювіляри НМАУ – корифеї духового мистецтва України!.....	5
Кушнір А.Я., Пухляк М.Є. Міжнародний фестиваль «Kyiv Flute Days» (Київські флейтові дні) в українському і світовому соціокультурному просторі.....	17
Цюлюпа С.Д. Відділ духових та ударних інструментів Бурштинської ДМШ в музичній культурі Прикарпаття.....	23
Мельник О.Ю. Величний поступ військових духових оркестрів України: історія, функціонування та сучасні трансформації.....	37
Подольчук В.В., Цюлюпа Н.Л. Творчі здобутки Володимира Гриця в контексті діяльності Тернопільського муніципального духового оркестру «Воля».....	44
Гнатишен І.С. Циклова комісія духових та ударних інструментів Кам'янець-Подільського фахового коледжу культури і мистецтв у системі музичної освіти Поділля.....	49
Лисий Р.О. Традиції та сучасні тенденції розвитку духових оркестрів Хмельниччини.....	54
Димченко С.С., Димченко К.С., Печерська І.О. Еволюція ролі ударних інструментів у музичному мистецтві ХХ століття.....	59

Педагогіка та методика духового виконавства

Бондарчук В.І. Засоби виконавської виразності гри на хроматичній валторні: педагогічний та виконавський аспекти.....	66
Вар'яко О.І. Арії для труби в ораторіях Г.Ф. Генделя. Технічні та стилістичні труднощі.....	75
Андрусенко С.Л. Кларнетове виконання романтизму ХІХ століття та його роль у розвитку кларнетової музики.....	81
Ткачук В.В. Оркестрове виконавство як чинник професійного розвитку студента – інструменталіста.....	86
Концевич О.Ю. Новостворені тренажери-аналізатори виконавського видиху для виконавців на духових інструментах.....	91
Дондаков Ю.М. Камерний ансамбль у процесі формування молодого музиканта: мій досвід.....	96
Кашперський В.П. Основні етапи підготовки трубача до конкурсного виступу: психологічні та методологічні аспекти.....	101
Терлецький М.М., Палаженко О.П. Музична пам'ять музиканта-духовика та шляхи її вдосконалення.....	106
Закопєць М.Л. Розвиток музично-слухової уваги у структурі професійної підготовки музиканта-духовика.....	112
Малоголовець О.Ю. Інноваційні технології формування музичних здібностей музиканта-ударника.....	118
Пастушок Т.В. Особливості діяльності диригента дитячого оркестрового колективу в умовах сучасності.....	122
Сиротюк Д.М., Петришин Д.М., Ворончак І.І. Роль і функції керівника ансамблевого колективу в музично-педагогічному процесі.....	127
Филипчук М.С. Специфіка навчання здобувачів вищої освіти в естрадному оркестрі на кафедрі естрадного та вокально-хорового мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету.....	132

Сивохіп С.В., Саморук В. Макух Д.Є. Інструментально-виконавська підготовка вчителів музичного мистецтва: зміст і шляхи реалізації.....	136
Дупіряк П.О. Педагогічні умови розвитку технічної майстерності учнів у класі труби	142
Презентація сучасних наукових, навчально-методичних та нотних видань духовиками України та зарубіжжя (2014–2026 роки)	146

УДК 781:371.12

Пастушок Тарас Васильович*доктор філософії, доцент кафедри**духових та ударних інструментів**факультету музичного мистецтва**Рівненського державного гуманітарного університету, м. Рівне*ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7119-3554>

ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ДИРИГЕНТА ДИТЯЧОГО ОРКЕСТРОВОГО КОЛЕКТИВУ В УМОВАХ СУЧАСНОСТІ

Анотація. У даній статті стисло висвітлено становлення професії диригента дитячого оркестрового колективу. Також окреслено особливості, притаманні його діяльності в умовах сучасності. Охарактеризовано найбільш популярні музичні інструменти, які використовуються в сучасних дитячих оркестрових колективах.

Актуальність даного дослідження визначається тим, що в практичній діяльності з особливою увагою приділяється питання щодо діяльності диригента дитячого оркестрового колективу в умовах сучасності.

Ключові слова: диригент дитячого оркестру, оркестровий колектив, музичні інструменти інструменти, жанри та стилі.

Abstract. This article briefly highlights the formation of the profession of a conductor of a children's orchestra. It also outlines the features inherent in his activities in modern conditions. The most popular musical instruments used in modern children's orchestras are characterized.

The relevance of this study is determined by the fact that in practical activities, special attention is paid to the issue of the activities of a conductor of a children's orchestra in modern conditions.

Keywords: conductor of a children's orchestra, orchestra, musical instruments, instruments, genres and styles.

Постановка проблеми. В умовах сучасності важливою формою розвитку дітей є виховання їх музичних здібностей. Особливе значення в такому вихованні припадає колективному музикуванню, адже в такій взаємодії у дітей краще розвивається слух, пам'ять, музичне мислення, відчуття ритму, а також покращується ансамблеве виконавство. Найкращою формою такого музикування є гра в дитячому оркестровому колективі.

Основою будь-якого оркестрового колективу є професійна робота диригента, а головною складовою його виконавської майстерності є диригування. Відповідна сукупність знань, умінь, навичок та комунікативний підхід до кожної дитини в оркестровому колективі – основа професійної майстерності керівника оркестру. Серед усіх музичних спеціальностей фах диригента є одним із найважчих, адже якщо оркестрант володіє лише одним певним інструментом, то керівнику оркестрового колективу необхідно одночасно керувати всіма його учасниками, зважаючи при цьому на певне звучання оркестрових груп, слідкуючи за чистотою інтонування кожного учасника оркестрового колективу, показуючи штрихи, динаміку, а також досягати загального гармонійного звучання оркестрового колективу [1].

В нашому випадку, диригент дитячого оркестрового колективу відповідає не лише за свою роботу, а й за виконання кожної дитини своєї партії. Передусім, він виконує роль певного «творця» індивідуального трактування художнього твору, власною мовою жестів передає відповідні художні образи,

покращуючи таким чином загальний результат роботи в репетиційному процесі дитячого оркестрового колективу.

В теперішніх умовах, виконавство дитячих оркестрових є досить розповсюдженим видом мистецтва, що посідає важливе місце в культурі. Особливе зацікавлення оркестровою виконавською діяльністю виявляє сучасна молодь. Процес навчання гри майбутніх музикантів здійснюється в музичних школах та студіях, програмою яких передбачається вивчення будь-

якого інструмента з майбутнім використанням набутих умінь та навичок в оркестрових колективах, що слугують джерелом реалізації попередньо набутого їх творчого потенціалу [2].

За період останніх років в значній мірі зросла кількість дитячих оркестрів та ансамблів, зокрема духових, естрадних, вокально-інструментальних та ін. Відбуваються проведення різних дитячих мистецьких конкурсів та фестивалів, основне завдання яких – залучити якомога більшу кількість оркестрових колективів до участі в них. Лише за останні роки мистецькі конкурси для дитячих та молодіжних колективів активно розвиваються в двох форматах: **дистанційному** (двотурові з відеозаписом) та **очному** (фестивалі-поїздки). Зважаючи на це, набуває актуальності проблема узагальнення та вдосконалення методик оркестрового напрямку, поширених у сучасному музичному світі. У процесі розвитку оркестрового виконавства, сформованого сучасними музичними напрямами, проблема вивчення синтезу різних стилів стає щоразу актуальнішою. Так, чимала кількість диригентів і керівників дитячих оркестрових колективів спрямовують свою діяльність на розв'язання проблемних питань репетиційного процесу та концертного виконання, пов'язаних із розробкою оригінальних методик взаємодії диригента з учасниками оркестрового колективу та ансамблевої майстерності. У зв'язку з цим вважаємо, що керувати дитячим оркестром — це не лише про музику, а й про педагогіку, психологію та нескінченне бажання диригента невинно працювати з молодими учасниками оркестру.

Аналіз наукових досліджень і публікацій. Аналізуючи особливості діяльності керівника дитячого оркестрового колективу в умовах сучасності слід зазначити, що до цього питання зверталася значна кількість науковців, музикантів, педагогів. Для прикладу, особливості практичної підготовки майбутнього керівника оркестрового колективу розглядають О. Горбенко, Т. Пляченко, В. Онищук, виділяючи проблеми, які посідають певне місце в підготовці диригента для багатогранної творчої діяльності. Окремі дослідження присвячено проблематиці педагогічного керівництва музичними інструментальними колективами: вокально-інструментальним ансамблем (Коваленко, М. Лисенко, І. Шевченко); дитячим духовим оркестровим колективом (О. Ніженський, Я. Сверлюк та ін.); студентським музичним колективом (І. Маринін, Л. Паньків, Т. Пляченко та ін.); народно-оркестровим колективом (П. Богонос, О. Ільченко); аматорським художнім колективом (М. Соколовський, Ф. Соломонік, В. Чабанний та ін.) [7].

Структуру здібностей керівника аматорського художнього колективу досить чітко окреслено в доробках Г. Анашкіної, В. Чабанного, а психологічні особливості майбутніх диригентів – у дослідженні І. Шевченко.

Мета статті – охарактеризувати роль диригента дитячого оркестрового колективу, особливості, притаманні його роботі з дітьми в умовах сучасності, а також охарактеризувати найбільш вживані музичні інструменти в сучасних оркестрових колективах, які вплинули на виникнення й становлення нових стилів та жанрів.

Виклад основного матеріалу. В умовах сьогодення, головним завданням диригента дитячого оркестрового колективу є відтворення власних художніх намірів, створення своєї інтерпретації та, зважаючи на набутий досвід, демонстрація власного розуміння того чи іншого твору. Окрім цього, диригування – це певний перехід від музики до мови міміки та жестів. Саме доступність та простота мови жестів робить процес диригування зрозумілим як для музикантів-професіоналів, так і для початківців та навіть звичайних слухачів. Велике значення в цьому процесі відіграє взаємодія диригента з учасниками оркестрового колективу та його професійний досвід. Якщо диригент має попередньо набутий досвід у роботі з оркестровими колективами, мова його жестів буде доступною і зрозумілою для всіх – від простого слухача до соліста і навпаки.

На сьогоднішній день, найпопулярніший дитячий оркестровий колектив являє собою колектив із двох-трьох десятків виконавців. Кількість учасників у дитячому оркестрі може суттєво варіюватися залежно від його типу та завдань [6]. На відміну від дорослих професійних колективів, де склад жорстко регламентований партитурою, дитячий оркестр — це гнучкий організм, тому кількість учасників такого оркестрового колективу може змінюватися за умов відсутності учасників, граючих на тому чи іншому музичному

інструменті. Загалом, дитячий оркестр може налічувати в собі від 10 до 80 чоловік (від малого камерного ансамблю до великого симфонічного оркестру, створеного на базі великих музичних ліцеїв, а також змішаних дитячих оркестрових колективів). Незважаючи на те, що в кожного учасника оркестру наявна власна партія та власне бачення твору, завдання керівника – давати точні вказівки всім без винятку оркестрантам [9].

Перед початком репетиції диригентові дитячого оркестрового колективу потрібно ознайомитися з партитурою та спробувати чітко уявити загальне звучання художнього твору, ніби поставивши себе на місце композитора [7]. На відміну від учасників оркестру, який у процесі роботи над будь-якою партією диригент може неодноразово перевірити власну інтерпретацію твору під час репетицій. Йому також необхідно знати та розуміти звучання кожної партії для якісної роботи з кожним учасником дитячого оркестру. Зауважимо, що в роботі диригента з сучасним дитячим оркестровим колективом кожен голос відіграє певну функцію, найважливішими з яких зазвичай є мелодія, бас та голоси, що відтворюють гармонічну структуру художнього твору [10]. Однак інші підголоски є не менш важливими, оскільки вони, як правило слугують окрасою твору, надаючи йому відповідний характер та художній образ. Зазвичай, це контрапункти, гармонічні заповнення та ритмічні варіації, оркестрові педалі, тощо [4].

В нашому випадку, робота з дитячим оркестровим колективом суттєво відрізняється від роботи з дорослими колективами, оскільки тут диригент є передусім вчителем та наставником. Зважаючи, на це, визначимо декілька основних методів (прийомів), які допомагають вибудувати якісний робочий процес: **1. Метод «Від простого до складного»** - не намагайтеся вивчити весь художній твір одразу. Розбийте партитуру на маленькі логічні фрази (по 4–8 тактів) Відразу після цього, диригенту слід попрацювати з кожною секцією окремо (струнні, духові, перкусія), щоб всі учасники дитячого оркестрового колективу почули свою партію без зайвого шуму. На завершення, вивчення тексту має відбуватися у темпі, що в 2–3 рази повільніший за оригінальний. Це вибудовує м'язову пам'ять дітей. **2. Принцип наочності та образності** – як правило, діти краще сприймають художні образи, а ніж термінологію. Окрім цього, якщо та чи інша оркестрова група не може зіграти ритмічний малюнок, потрібно спробувати його простукати, чи проспівати на склад «та». Зазвичай те, що діти можуть проінтонувати, вони зможуть зіграти. Та для учасників дитячого оркестрового колективу обов'язково повинен бути зрозумілим диригентський жест. Диригент має випереджати події поглядом – завчасно дивитися на виконавця, чи на групу за такт до того, як вони мають вступити. **3. Робота над інтонацією та строєм.** Диригенту дитячого оркестрового колективу потрібно починати кожну репетицію зі спільного тримання однієї ноти в «унісон», вибудовуючи загальний баланс звуку. Також потрібно привчати всіх учасників оркестру грати так, щоб вони чули не лише себе, а й партію, яка веде мелодію в даний момент. **4. Психологічна активізація.** Іноді диригентові потрібно навмисно показати неправильний вступ, чи збитися. Якщо учасники оркестру це помітили та зупинилися – значить, вони справді стежать за диригентом. Іноді, для розвитку відповідальності можна дозволити диригенту провести фрагмент репетиційного процесу комусь з дітей. **5. Структура репетиції** – розігрування, оркестрове виконання гам та виконання простих вправ на «стрій» (5–10 хв), розбір складних технічних місць у нових творах (20–25 хв), невеличка перерва або розрядка (2–3 хв), закріплення вивченого матеріалу, прогін уже знайомих частин художніх творів в темпі (15 хв.).

Успіх сучасного дитячого оркестрового колективу залежить як від мистецької гри його учасників, так і від залучення низки колоритних сучасних музичних інструментів. Деякі із них не лише «прижилися» в оркестрах, а й зайняли в них гідне місце завдяки своєму звучанню. Проаналізуємо їх докладніше, звернувшись до матеріалів Вікіпедії – вільної енциклопедії [3].

1. Гібридні та смарт-інструменти

Це інструменти, що поєднують акустику з вбудованим цифровим інтелектом.

Смарт-гітари (Smart Guitars): Інструменти з вбудованими екранами на грифі, що підсвічують потрібні акорди (наприклад, серія *LAVA ME*). Вони мають вбудовані ефекти

(реверберація, затримка), що дозволяє дитині експериментувати без підключення до підсилювача.

Гібридні піаніно: Інструменти, які мають механіку справжнього піаніно, але можуть звучати в навушниках або синтезувати звуки будь-якого інструмента оркестру через MIDI.

2. Електронна перкусія та ритм-секція

Для дитячих оркестрів це розв'язує проблему гучності та транспортування.

Електронні ударні установки (V-Drums): Використовуються для гри в стилях поп, рок чи джаз. Вони компактні та дозволяють ідеально збалансувати гучність ударних відносно скрипок чи духових.

Перкусійні педи (Multipads): Наприклад, *Roland SPD-SX*. Один такий пристрій може замінити цілу групу екзотичної перкусії – від гонгів до маримби.

Кахони (Cajóns): Стали надзвичайно популярними в дитячих ансамблях завдяки своїй простоті та здатності замінити повноцінну «барабанну бочку» в акустичних складах.

3. Клавійні та цифрові синтезатори

У сучасних оркестрах клавійник – це часто «людина-оркестр».

MIDI-контролери: Використовуються для запуску семплів (наприклад, звуків природи, космічних ефектів або електронних бітів), що додає кінематографічності шкільним виступам.

Синтезатори з функцією навчання: Моделі з підсвічуванням клавіш або інтеграцією з планшетами, що допомагають дитині швидко вивчити складну партію.

4. Електроакустичні струнні та духові

Це дозволяє традиційним інструментам звучати по-новому.

Електроскрипки та електрочелло: Використовуються в сучасних естрадно-симфонічних дитячих колективах. Вони виглядають футуристично і дозволяють застосовувати гітарні ефекти.

Цифрові духові (Digital Wind Instruments): Такі інструменти як *Akai EWI* або *Yamaha Venova*. Вони мають аплікатуру саксофона або флейти, але можуть звучати як будь-який інструмент, що полегшує дітям перехід між різними духовими [5].

5. Мобільні пристрої як інструменти

Планшет у руках дитини тепер є повноцінним учасником оркестру.

Додатки-інструменти (GarageBand тощо): Планшети можуть виконувати роль синтезаторів або процесорів ефектів у реальному часі.

Launchpad: Контролери для запуску звукових петель, які часто довіряють дітям, що ще не володіють технікою гри на академічних інструментах, але хочуть брати участь у творчості.

В умовах сучасності, дитячі оркестрові колективи значно розширили стилістику свого виконання. Диригент такого оркестру не обмежується лише академічним виконанням музики. Ось основні музичні напрямки, якими користуються сучасні дитячі оркестрові колективи: **академічний** – характеризується виконанням музичних творів композиторів епохи бароко, класицизму та романтизму. Здебільш використовуються уривки та фрагменти творів, найбільш впізнаваних для дітей та глядачів; **джазовий** – характеризується виконанням творів в стилі джаз, блюз та латино (crossover). Гра в таких стилях розвиває в дітей відчуття ритму, свінгу, а також дозволяє з ранніх років розвивати власну імпровізацію; **музика з кінофільмів** – характеризується виконанням творів та саундтреків з популярних кінофільмів. Один з найпопулярніших музичних напрямів, що гарантує максимальне залучення дітей до гри. Зазвичай, вони вже мають певний емоційний зв'язок з такими творами, що спрощує роботу в подальшому над створенням художнього образу твору; **популярна та рокова музика** – характеризується виконанням творів з репертуару вітчизняних та зарубіжних поп та рок колективів. Дане виконання вимагає підключення електрогітар, синтезаторів та потужної ударної установки; **фольклор та етно-ф'южн (ethno-fusion)** – характеризується виконанням народних пісень, де автентична мелодія поєднується з сучасними ритмами, джазовими гармоніями або навіть елементами року [8].

Висновки. Узагальнюючи представлене нами у статті, зауважимо, що поява сучасних музичних напрямів, популярних сьогодні для дитячих оркестрових колективів, поєднує в собі чимало різноманітних аспектів, зокрема й тих, які ще не так давно суперечили один одному –

від звучання різностильових інструментів до поєднання різних їх груп в одне ціле, що в результаті викликало появу нових стильових особливостей в сучасній оркестровій музиці. Водночас роль диригента в дитячому оркестровому колективі не зазнала суттєвих змін: як і колись, сьогодні від нього вимагається знання характеристик інструментів, які є суттєвим доповненням у діяльності сучасного оркестрового колективу, а також стильових особливостей тих творів, які виконуються під його безпосереднім керівництвом на великій сцені, і, звичайно, найголовніше – повне взаєморозуміння з усіма без винятку учасниками оркестрового колективу.

Список використаних джерел

1. Апатський В. М. Актуальні проблеми духового музично виконавського мистецтва : навч. посіб. Київ : ТОВ «Задруга», 2013. 588 с.
2. Богданов В. О., Богданова Л. Д. Історія духового музичного мистецтва України: від найдавніших часів до початку ХХ ст. : в 2-х т. Харків : ФОП Сілічева С. О., 2013. Т. 1. 384 с.
3. Вікіпедія – вільна енциклопедія. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%93%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%BD%D0%B0_%D1%81%D1%82%D0BE%D1%80%D1%96%D0%BD%D0%BA%D0%B0. (дата звернення: 22.04.2026).
4. Громченко В. В. Духове соло в європейській академічній музиці ХХ – початку ХХІ століття: тенденції розвитку, специфіка, систематика : монографія. Київ-Дніпро : ЛІРА, 2020. 302 с.
5. Пастушок Т. В. Особливості сприйняття художності сучасних творів та їх виконавство на саксофоні. *Мистецька освіта та розвиток творчої особистості*. Рівне, 2016. Вип. 2. С. 116–123.
6. Рудчук Ю. А. Духова музика в Україні (XVIII–XIX ст.). Київ, 2006. 228 с.
7. Сверлюк Я. В. Педагогічні виміри диригентсько-оркестрового мистецтва : монографія. Рівне : Волин. береги, 2022. 276 с.
8. Сіончук О. В. Український диксиленд (практичний курс) : навч.-метод. посіб. Рівне, 2020. 166 с.
9. Терлецький М. М. Тромбон в ансамблі : навч. посіб. Рівне : НУВГП, 2025. 149 с.
10. Цюлюпа С. Д. Духові оркестри України на межі ХХ–ХХІ ст. *Історія становлення та перспективи розвитку духової музики в контексті національної культури України та зарубіжжя* : зб. наук. пр. Рівне : Волинські обереги, 2008. Вип. 3. С. 123–146.